

# FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló” a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter (Az állatok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló” cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhhoz, 1895. márczius 6-án.)

Előfizetési árak:  
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.  
Egyes szám ára 10 fill.

Felélős szerkesztő:  
**BILKEI FERENC.**

Megjelenik: kedden, csütörtökön, és szombaton este.  
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**  
Egyes számok kaphatók: a dohánytöredékben.

## Körmives-sztrájk.

Szomorú dolog, hogy még mindig lapunk vezető helyén vagyunk kénytelenek a sztrájkjal foglalkozni. Mereven ragaszkodik mindkét fél a saját álláspontjához s bár a jóindulatu hajlandóság nem hiányzik sem a munkaadók, sem a munkások részéről, a véleménykülönbség ma még oly nagy, hogy a békés megoldás talán csak a hét végére várható s így egy teljes hét értékes munkája vész kárba a megélhetés nehéz küzdelmei közepette.

A munkaadók f. hó 4-én újra fontolóra vették a segédek memorandumát s széles körben, mely mederben indokolt választatukban a kérelem legtöbb pontját teljesíthetetlenek tartják. Legutóbbi lapszámunkban részletesen ismertettük a segéd-munkások kérelmét, a közönség tájékoztatására részletesen ismertettük a munkaadók állásfoglalását is.

1. Az emlékiratnak az óradíjminimum megállapítására vonatkozó részére az építőipari szakosztály nem helyezheti hatályon kívül az Ipartörvény 88. §-ában foglalt ama törvényes intézkedést, mely szerint a munkabér megállapítása a munkaadó és munkás közt szabad egyezkedés tárgya. Mégis kölcsönösen megállapított időtartamra hajlandó a szakosztály a munkabért óránként megállapítani osztályba sorolás útján olyképp, hogy a segéd felszabadulásától kezdve 2 éven át 30 f, e két éven túl négy éven át 36 f, ezen időn túl pedig 42 fillért kapjon óránként. E fizetésnél azonban többet a segédek se követeljenek. Nem esnek ezen osztályozás alá a törődöttség, betegség vagy előrehaladott kor miatt a munkára kevésbé képes és alkalmas munkások.

2. A vidéki munkáknál vezérelvéként szerepel, hogy csak a tényleg munkával töltött idő fizetendő. A vidéki munkaiócra vonatkozólag az érvényben levő szabályrendelet továbbra is mérvadó, az óradíjminimum pedig az I. pontban megállapított osztályozás szerint a helyi áraknak megfelelőleg számítassék. A munkadíjon kívül az utazással, illetve a vidéki munkánál felmerülő egyéb költségek szabad egyezkedés szerint állapíttassanak meg.

A szállítás az eddigi módozatok szerint *vasárnap* történik. Elemlen a munkaadók nem szállítanak.

3. Husvét, pünkösd, Szent István s karácsony napjait megelőző szombaton a munkaidő úgy helyben, mint vidéken d. u. 4 óráig tartson.

4. A hetibér fizetésnek kell nyerni. A szakosztály kimondja, hogy a szombati 9 órai munkaidő után sem helyben sem vidéken 10 órai munkadíjat nem fizetnek.

5. A bizalmi-férfi-rendszert a szakosztály kötelezőnek el nem ismeri s jogosnak nem tartja.

6. A május elsejének megünnepléséhez hozzájárul, természetesen azonban, e nap nem is díjaztatik.

7. A túlórázások díja esetenként szabad megegyezés tárgya.

8. A tanoncok mikénti alkalmaztatására és díjazására vonatkozó kérelemben a szakosz-

tály illetéktelen beavatkozást lát a munkaadók azon hatáskörébe, melyet az Ipartörvény 63. és egyéb §§-ai szabnak meg s a mely hatáskör szabatos beartásának ellenőrzésére maga a törvény illetékes ellenőrző közegekről gondoskodik, sőt ezen munkakörnek jogtalan kiterjesztése esetén a munkaadók adandó alkalommal a törvényes következményeknek mint jogállam polgárai magukat alávetni tartoznak a nélkül, hogy a segédmunkások hozzászólási vagy főképp intézkedési jogát ez irányban a törvény bannely formában is előírja. Elyly kevéssé tartja illetékesnek es elfogadhatónak a szakosztály a tanonccok ellátására és munkabérére vonatkozólag a segédmunkások kérelmét. Az Ipartörvény 61. §-ának második bekezdése világosan előírja, hogy a munkaadó a tanonc szüleitől és gyamjával a felvételkor szerződésre lép. Ezzel szemben a törvénynek egyetlen szakasza sincs, mely a segédeknek jelen bitényeskedő és illetéktelen beavatkozási jogát biztosítana.

9. Tekintettel arra, hogy a törvény megnevezi az illetékes hatóságokat, melyek a jogszérelmet szenvedő felek ügyét törvényadta jogánál fogva megvizsgálják és elbírálják: a szakosztály nem tartja helyesnek, sőt idomosnak sem, hogy az Iparhatóságnak, sőt az epen ilyen célra szervezett autonóm testületnek, nevezetesen az Ipartestületnek kizárásával, illetve mellőzésével a munkaadó és munkások közt felmerülő vitás esetekben egy szavatossággal nem bíró, törvényes hatáskörrel nem rendelkező munkarend-rétegi bizottság rendelkezék, mely rendelkezés, mint hatóságon kívüli eljárás elégedetlenség esetén a hatóság előtt törvényes jogerejükkel el sem ismertetnék. E tekintetben a szakosztály a törvényes álláspontot vallja magának.

E kérelm pontban foglaltakkal szemben a munkaadók megkívánják, hogy a segédmunkások e megegyezés létrejötte esetén kötelezzék magukat arra, hogy két éven belül egy mestert sem bojkottálnak s sztrájkban nem fognak, továbbá, hogy magánembernei törvényes munkaadó nélkül munkát önállóan nem vállalnak. Az egyezség be nem tartása esetén önhatalmulag felbontottak tekintetik.

Remélhetőleg a mesterek is, a segédek is engednek valmit a merev álláspontból s így még e hét végén az egyezség létrejöhet. A mesterek feltétlenül figyelmen kívül fogják hagyni azt a pontot, mely a megállapított minimumot maximumként is megállapítja. Vidéki munkáknál 4-6 fillér óradíjtöbblet mint eddig, véleményünk szerint a jövőben is fizettni fog: a szállítás módozatainak megállapításánál pedig a régi gyakorlatot kellene irányadul tekinteni. A szombati bérfizetés jogosult kérelem a munkások részéről s joggal hisszük, hogy e tekintetben a mesterek megváltoztatják korábbi elhatározásukat.

Reméljük a legjobbat. Böles mérsékletet kérünk a szembenálló felektől, a közérdek szolgálta ezt megköveteli. Minél előbb újólag megtartandó békétető eljárással a békét mielőbb meg kell teremteni.

Egyet kötelezőszerűleg elismerünk s e kijelentéssel az igazságot szolgáljuk. Ugy a mun-

kaadók, mint a munkások okos, gondosan előkészített fejtegetésekkel, magyarázatokkal igyekeztek álláspontjuk helyességét igazolni. A sztrájkoknál szokásos illetlen hang, durva modor, szinte a szitkozódásig fajuló imparlamentális kifejezések helyett kölcsönös tiszteletet eláruló tónusban folyt le a — sajnos — ez alkalommal is eredménytelen tárgyalás. Ez a szer. teljes hang enged bennünket arra következtetni, hogy mester és munkás mihamarább megértik egymást.

## Megnyitó beszéd,

melytől **KERSCH FERENC** esztergomi karnagy a Gregorián-közösség f. hó 3-án megnyitotta.

Midőn a megyés Püspök ur ő méltósága által az imént kegyesen megnyitott egyházzenei pótanfolyam alkalmából első ízben van szerencsém Önökhoz szólhatni, fejtegetéseim sorát nem kezdhetem méltóbb tárggyal, mint azon kérdés megvitatásával, vajjon mi célból sereglettünk itt egybe? Pusztán a tudnivágyás adott-e egyes egyedül impulzust arra, hogy közel és távolból követjük a kegyelmes Főpásztor hívó szavát, vagy magasabb érdek, kiváló célok elérése utáni vágy hozta-e mozgásba az akaraterőt, mely bennünket itt egybegyűjtött?

Ha pusztán a tudnivágyás, ismeretünk gyarapítása lett volna idejövételünk célja, már ez is figyelemreméltó törekvésre vall, mely annál inkább érdemi a megbecsülést, mert Önöknek nagy része tudásuk révén már biztos révpártra jutott. Kizártnak látszik ennélfogva, mintha Önök csak azért akarnák itt a pótanfolyam előadásait magukra néve értékesíteni, hogy abból anyagi hasznuk legyen. En inkább azt hiszem, Önöket az vezette ide, mert érzik és tudják, hogy állásuk méltó betöltésére az iskolában nyert kiképzetésük nem volt — mert nem lehetett az általános viszonyok mellett — oly terjedelmű és annyira szakszerű, mely összhangzásba hozná tudásukat azon követelményekkel, melyeket az egyház szab önök elé. Nem hagyhatta érintetlenül az önök lelkét Szentséges Atyánknak nagy kihatásu egyházzenei Motu propriája, a melynek törvényerejű intézkedéseit határozottan megszerzők a keretet, melyen belül egyházi ténykedések alkalmával mozogniok kell; s nem hagyhatta lelkiismeretűket elaltatni azon számos tilalom, melyeken eddig mondjuk öntudatlanul könnyen átsiklottak, mert a gyakorlati élet azok legtöbbjét nemcsak halgatóan elűrté, hanem a megszokottság révén mintegy sanctionálta. Eljöttek tehát, hogy mint jó katolikusok az egyházi törvények iránti tiszteletüket nyíltan dokumentálják, s eljöttek, hogy mint kötelesegtudó kántorok az egyház törvényeinek a gyakorlati életben való érvényesítését elősegíteni, s az egyház akaratát szemben minden előítélettel, gáncsoskodás vagy rosszakarral, de szemben a legridegbb közönnnyel is megvédeni és diadálra juttatni segítsék. Céljuk nemességéhez ilyképp szó nem férhet, igyekezettől a jó Isten áldása nem maradhat el.

Nem állatom önöket azzal, hogy munkájuk könnyű lesz; azzal sem biztatom, hogy bármily lelkiismeretesen teljesítik is önként elvállalt kötelesegeiket, a pótanfolyam tartama alatt mint kész és tökéletes kántorok térnek vissza állomás helyeikre: mindössze csak azzal biztathatom öno-

Mai lapunk 4 oldal.

ket, hogy tán sikerül oly állapot leraknom, a melyre támaszkodva tovább képezhetik magukat. Fegyvert akarok önöknek kezükbe szolgáltatni, a melylyel a támadásokat elhárítani, s mindennemű roszakarattal szemben védekezni tudjanak s viszont az ügy iránti szeretetet akarom az önök lelkeiben fölkelteni, a mely a gyakorlati élet küzdelmeit a lelkiismeret megnyugvásának édes gyönyöreivel elviselhetővé, sőt kedvessé tenni van hivatva.

A pótanfolyam célja: az egyházi zenének ismertetése, annak belső és külső lényege szerint, s annak az egyház által megszabott rendeltetése szerint.

Két fogalom van itt egymás mellett a melylyel már most tüzesezen kell foglalkoznunk, s ez 1) az egyházi jelleg, 2) maga a zene. Mi a zene? Rövid foglatban a zene lényegét ilyképp határozhatjuk meg. A zene az ember érzelmi világának pusztán hangokban megnyilatkozó beszéde, melyet határozott szabályok és törvények szabályoznak a zenei műfaj alakulásának mentében. Egy sajátos nyelv, tehát, a mely kasonlóan az emberiség számtalan nyelvjárához, csak akkor élvezhető és érthető teljes nyelvtanában, ha azt belsőleg szerint megítéljük és méltányoljuk tudjuk, vagyis ha a zenének fiziologiai hatását nemcsak a szerinti itéljük meg, a hogyan az az egyénre, annak lelki állapotára gyakorol befolyást, hanem ha ésszerűen okadatoljuk is tudjuk, mi okozza a hanghatások szüntelenül változó kedélyállapotokat.

Hazánkban e kérdéssel igen szűk körben foglalkoztak eddig. A magyar rendszerint megelégedett azzal, ha akár a kántor édes szava hangjával hozta mozgásba a szívet, akár a cigány csalt szemébe könyűt az ő száraz fájával, egy nótá mellett tud a magyar sírni és örülni, buszlikodni és duhajkodni, az égnél csillagot is leszedni és kétségbe esetten öngöngyölni, imádkozni és fájdalom, káromkodni. Ez lenne csak a zenének hatása, a mikor minden kultúrnap a zenének nemmesítõ hatását hirdeti, sőt nagy pedagógiai szerepet juttat a nevelési rendszer mezején! Ily erkölestíró befolyást gyakorolhatna csak a zene, a melyet a kath. egyház nemcsak gyermekeik fogadott el, de az istentiszteletek fényének emelésé céljából hatalmas szereppel látott el, mert tökélyre, hogy a per oblectamenta aurium cor ad majus pietatis affectum assurgat - hogy a fülnek gyönyörköltetése által a szívet nagyobb tisztaságra gerjessze? Hiszen ha a zenének fiziologiai hatása csak ilyen abnormis gerjedelmeket ébresztene az emberben, akkor nem apóhunk, de tüzettel vassal pusztítanunk kellene, nehogy romlás döntse az egész erkölcsi világot! Mi lehetett tehát annak az oka, hogy mégis majdnem minden napok az elöb vázolt tünetek?

Röviden megmagyarázom. Minden áldás átokká fajulhat, ha nem céljának megfelelőleg nyer alkalmazást. A tűz is minden féltelensége mellett rabszolgájává lehet az embernek, ha vele bámi tud. Melegít, éltet, forraszt, alkot, új világot terem, ha céltudatosan felhasználjuk. De mivel töpül az ember ellenállása, ha az elemek fekevesztett közreműködése mellett romhalmazzá hamvaszt mindent, a minket fölépítésében egykor segédkezett, sőt fontos és hatalmas szerepet játszott! Így vagyunk a zenével is. Tűz a zene is. Avatott kez-k munkája alatt engedelmessé és cellohoz simuló, avataltan kezekben gyermeke bizott gyufaszál, mely mindent tönkre tehet, a mi utjába esik. S nézzük csak: hány ember van a kinek kezében bizonyos körülmények között nem gyufaszál az, a midon arrogálja magának, hogy zenei kérdésekben hivatva van ötletet mondani? Igaz, hogy vannak, a kik nagy szerényen néha hozzátesszik: „en nem tanultam ugyan a muzikát, nem értek hozzá, de a fülem! hja, az meghall minden falsch hangot.“ Kis vártatva azonban már neki megy egy nótának azzal, hogy az semmi, aztán egy operának, hogy zárvaros, aztán az egyházi zenének, hogy az unalmas, aztán a cholnrisnak, hogy az antidiluvialis vízőzőn előtti ostobaság stb. Hisz jól van, megengedem, hogy egyéni véleményét mondhat mindenki valamely kérdésben, s teheti ezt annál szabadabban, mert a szabad gondolkodást nem korlátozza semmi, csak a saját lelkiismerete. E pontig, de csak eddig menthetõ is ezért bármily kevés értékű ötlet, csak tudjon aztán az illetõ lelkiismeretével is számolni. Csakhogy még itt sem szoktak megállapodni.

Nem titok, mily fegyverekkel szokás ezen egyházzenei kérdésekben a nagy nyilvánosság előtt küzdeni. S ez annál sajnálatosabb, mert a legszentebb cél sem riasztja vissza attól, hogy szóval és tettel, nyíltan és titokban kerékkötője legyen oly törekvéseknek, a melyek százados bünök mulasztásait, avataltan, szentségtörő kezek tulkapásait megrendszabályozni vannak hivatva. Uraim! zenei kérdésekben az nem érv, hogy valami tetszik, vagy nem tetszik; az sem bir súlylyal, hogy ez is volt és jó volt eddig, de legkevésb jöhet szóba az egyéni sic volo, sic jubeo, az így akarom, így parancsolom elve.

## UJDONSÁGOK.

**A szeretet megnyilatkozása.** A mai világ puszkaporos. Az alsó vidékeken manicheizmussal vágnak a magyarföld aranykalászos rónáin. Az ország véres arató sztrájk hatása alatt áll, a jobb-kalokai után kutatnak, eredményeit mérlegelik. Így tájózás érzés rezeg végig szívünkön: ime! nópünk színe-javát is megmetelyezte már az istentelen szocialdemokrácia. E szomorú hangba elköserítõen bug bele a mi Albánk kőmíves munkásainak tüntetõ felvonulása. A régi nótát fújnak, újabb beremelését kérnek most már törvényellenesen s közben muszlikosok mellett mulatnak és urasan ének, kenyérkeresõ szerszámuk pedig phennek.

Tiszta levegõ után vagyunk, oázis után járunk, s újra örül tölölõdõ szívünk, hogy rája is találtak. Legalább az volt az a kedves jelenet, midõn I. hó Fen este a felsõvárosi kath. kör aranyfújsága megjelent elõkõnél Fot. Tamás Vilmos esp. plebánossal, hogy õ. név és születésnapján üdvözölje. Kámmel karmagy vezette õket és szép enekszámokkal kedveskedve köszöntötték fel a kettõs ünnepeket ülo esp. plebánost. A felsõvárosi kath. kör hõdõlata volt ez, a tisztelet és szeretet megnyilatkozása és elismerése mindama fáradságnak és áldozatoknak, melyeket az esp. pleb. egyrol egyrol oly laudakadlan ügybuzgósággal hoz meg és tesz le az egyesületi élet és ker. restauracio útjára. An ak a népek megnyilatkozása volt ez, amely hi buzgó õsinek szelemben él, s nem hazatlan elvtársak nyomában jár. Az a nepe, amely elõtt van tekintely, ezt tisztelet és eagedelmelkedik jora és nemesre intõ és tanító intézkedéseknek. Amely nem lázong, mint az igazságtalanul sztrájkolok, hanem becsülettel végzi feladatát és munkáját s nem teszi le szerszámát a szocialdemokrácia jágatásaira. Nem mulat s nem muszlikaltatja magát végig az utcákon, mert ez sohasem hoz tisztességet s még kevesebbe kenyeret a konyhára. Tekintve a szorgos munkaidõt, nagy elismerés öleti meg az ifjusági énekpart, hogy fáradságot nem ismerve készült a kedves ünnepre. Megjelenésük és szereplésük szem. m. látható benyomást tett az ünnepra esp. plebánosra s hogy szívesen fogadta õket, ezzel fényes jelét adta annak, hogy megértette és gyakorlatilag is érvényesít a ker. restauracio azon elõtebavó principiumát, hogy nemcsak a templomban, hanem az életben is minden tereben és alkalommal foglalkozni kell népünkkel. Újabb és újabb kapcsokat kell keresnünk, melyek bennünket vele összefűzzenek. Ez lesz a ker. magyarnépek eszterétítés: és megújítása, ez a sz. kereszténység újabb diadala. Vivant sequentes!

**Az iparfelügyelõi kerületek uj beosztása.** A magyar iparfelügyelõi országos értekezlete a napokban fejezte be tanácskozásait, melyeknek tárgya az új szolgálati utasítás volt. Szóbi került meg az iparfelügyelõi kerületek uj beosztása. Annyi már eldöntök látszik, hogy a Budapestnek székelõ ipari felügyelõség kívül lesz még egy felügyelõség Pozsony székhelyvel. Ez utóbbi alá tartoznak majd Besztercebánya, Gyõr, Kapasvár, Komárom, Losonc, Lõcse, Nyitra, Sopron, Pécs, Szekesfehõrvár, Szombathely, Trecsén, Fiume. Az eddigi 17 iparfelügyelõség helyett ezantul harmincöt lenne. A beosztás természetesen még nem végleges és ugy ebben, mint az iparfelügyelõknek a landó szolgálati utasításokra nézve döntõ szava a kereskedelmi miniszternek lesz. De beavatott helyen remélik, hogy e fontos és

majdnem egy teljes esztendõ óta a részletekben is elõkészített ügyben a végleges döntés már legközelebb remélhetõ. Személyszaporítás különben a lényeges decentralizáció dacára egyelőre nincs tervbe véve s csak az eddigi személyzet jobb és megfelelõbb koncentrációjáról és decentralizációjáról van szó.

**Megjutalmazott fõtanító.** A Károlyi Sándor gróf által szövetségi kéren tanusított érdemes munkásság elismerésére alapított jutalomdíjakat a Magyar Gazdaszövetség öt buzgó férfunak, megyénkbel Papp János lovasberényi fõtanítónak ítélte oda.

**Eötvös Bálint önmérgezése.** Eötvös Bálint ügyvédet, volt vaáli orsz. képviselõt, akit tudvaleg a napokban itél el a bíróság 3 évi fegyházra sikkasztás és csalás miatt, hétfõn éves vérhányásot lepték meg s a mentõknek csak nagynehezen sikerült a vérzést elállítani. Eötvös állapota, mely valós inüleg mérgezés következménye, felette súlyos.

**Egy minta csatorna.** A ki a Palotai utcán jártában idõt engedhet magának, el ne felejtse a Szömörce-utca bejáránál levõ kut terén a Stesz-kál-féle ház elõt, a Marschall-ház oldalán elhúzódó vízlevezetõ nyitott csatornát megáézni. Nem kell hozzá valami különös memóriai szakértelem, laikus ember is észreveheti a szemlális mintacsatornát, mely rövid idõ elõtt készült, azután fel kellett véges végig szedni s mert újra elkészült, valósíni, hogy a jozan esz újra a felzsedést parancsolja. A csatorna nyugattól keletfelé lejt s kizárólag a Szömörce-utca 2. sz. ház csatornája van bevezetve, de ugy, hogy annak a háznak a vize köroskörül elõmlik, csak a csatornába nem folyik. A csatorna ugyanis annyira fel van emelve, hogy a környék vize talán csak árvizkor kerül bele. Gyõnyõitõen állunk szakértelem dolgában, ha egy ilyen mindennapos, csekély dolgot háromszor kell újra csinálni. Városatyánk hasznos dolgot csinálnának, ha kerületükben érdeklõdõnek az efféle apróságok iránt s alkalomadtán illetékes helyen megkérdeznék, kinek a vezetése és felügyelete mellett készülték az ily munkák s a háromszoros napszám kinek a zsebébe megy? Mert bizony-bizony az ilyen költségeket nagyon üdvös dolog volna a tudatlan avagy mulasztó rendelkezõ közeg terhére írni.

**Gyászrovat.** A pénzügyigazgatóságnak egy kitünõen kepezett tisztelõje költözött el az elõk sorából Burik Pál pénzügyigazgatósági titkár tegnap reggel hosszas szenvedés után a haladók szentségének ajtóas felvétele után átadta lelkét Teremtõjének. A tetemet ma délután szentelték be a közönség nagy részvétel mellett a Jókai-utcai gyászházban, ahonnan Eg. rbe szállították. Özevgye s két árva gyászolják a szeretõ hitvest és legjobb apát.

**Csipa László iparos polgártársunkat súlyos csapás érte.** Fáradságtalan szorgalmu felesége váratlanul meghalt. A közelmulban operációnak kellett magát alávetni, mely szerencsésen sikerült is. A szorgalmas asszony azonban idõ elõtt hagyta el az ágyat, mert vásárra kellett mennie. Ez volt az utolsó útja, érszakadás okozta halálát. Özevgyen kívül árvaí siratják a gondos anyát.

**A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj együletének székesfehõrvári fiókpenziára július hó 16-án tartja a szokásos nyári naluatást.** Lackovits Béla budai uti ve idglõjében. Meghívok e hét folyamán becsajtatnak szét.

**Az aratósztrájk vége.** A dunántúli aratósztrájk, melyrõl lapunkban már elõzõleg megemlékeztünk, szünõfében van. Az annyira óhajtott egyezség legõbb helyen létrejött és ez köszönhetõ elsõ sorban a hatóságok erélyes fellépésének, mely hatott a sztrájkolókra, amennyiben meg is értették velük, hogy a szerzõdést ugy kell betartaniuk, mint a munkaadóknak. De még kell emlékeznünk a bérlekrõl is, akik a munkások múltnyos követeléseit megadták, kívánságaikat teljesítették és ezáltal nagymértékben hoz zájárult a baj orvoslásához. Ebbõl a szomorú esetbõl egy a munkások, mint a munkaadók levonhatták a tanúságokat és jövõre a szerzõdés kötésénél figyelmenmel lesznek a bajok elkerülésére.

Lapunk zártakor értesülünk, hogy Alsó-Szent-Iván on gróf Zichy Jenõ birtokán arató-sztrájk ütött ki. Kálmán Vince fõszolgabíró a helyszínere utazott.

— **Balaton-Aliga.** A Balaton egyik legkedvesebb fűrdőhelyévé lett a Balaton sarkán fekvő kies fekvésű Balaton Aliga. Városunkhoz legközelebb esvén s miután a Déli Vasuti társaság kellemes összeköttetést is létesített városunk közönsége számára — azt hisszük — hogy rövid idő alatt a Balaton egyik leglátogatottabb fűrdőhelyévé változik. Rendkívüli előnye, hogy fűrdője a legkellemesebbek közé tartozik, homokja páratlan, vize kristálytisza, vendéglőse pedig pontos és rendes kiszolgálást eszközöl. Az idén újabb szálloda is épült. Olvasóink kényelmére itt közöljük a városunkra nézve annyira kényelmes vasuti menetrendet:

## Déli vasut.

Székesfehérvártól Balatonaligára és vissza.

	Júli 1-10. aug. 31-ig Júli 1-10. aug. 31-ig Júli 1-10. aug. 31-ig			Júli 1-10. aug. 31-ig Júli 1-10. aug. 31-ig Júli 1-10. aug. 31-ig			
<b>Székesfehérváról indul:</b>	9 <sup>37</sup>	4 <sup>14</sup>	—	7 <sup>22</sup>	4 <sup>26</sup>	1 <sup>40</sup>	6 <sup>54</sup>
<b>Balatonaligáról indul:</b>	1 <sup>08</sup>	5 <sup>17</sup>	3 <sup>33</sup>	8 <sup>53</sup>	11 <sup>16</sup>	9 <sup>23</sup>	7 <sup>02</sup>

— **Meglopott orvos.** Dr. Árókay Antal kerületi orvos Vörösmarty-téri lakosától inasa Prohkovszky Gábor 21 éves nagyváradi illetőségű legény ma délelőtt 510 koronát ellopott és megszökött. A tolvajt keresi a rendőrség.

— **A cigánykérdés és a gazdák.** A cigánykérdés rendezése érdekében az OMGE felhívást intézett valamennyi törvényhatóságához és egyesületéhez. A szétküldött felhívás szükségesnek tartja a kóbor cigányok gyermekeiről való gondoskodást az állam részéről, a kóborlás betiltását, a visszaeső kóborlók szigorú büntetését, illetőségi helyük megállapítását, a letelepítési kénszert, a külföldi illetőségűek eltoloncolását és kiállítását és az összes kóbor cigányok központi nyilvántartását. A leginkább érdekelt törvényhatóságok legközelebb foglalkoznak ezzel a felhívással.

— **Új gyógyszerár.** A belügyminiszter az egyetemes gyógyszerár önállósításáig megengedte és a gyógytári jogot Vida József gyógyszerésznek, eddigi gyógytár bérelőnek adományozta.

— **Szöllőbirtokosok figyelmébe.** A Fejérmegyei Gazdasági Egyesület elnöksége értesíti a szőlőbirtokosokat, hogy karónak kedvezményes áron leendő szállítására jogosító igazolványokat jövőben csak azon szőlőbirtokosok részére ad ki, kik a község előjárósága vagy a városi rendőrkapitányság útján hivatalosan bizonyítják, hogy szőlőbirtokosok s hogy a szállítandó karóra tényleg szükség van. Akik ilyen bizonyítványt felmutatni nem tudnak, azok igazolványt nem kapnak.

— **Vármegyei kéményseprési szabályrendelet.** A belügyminiszter a kéményseprési szabályrendeletet jóváhagyta.

— **Baleset.** Sajnálatos baleset történt hétfőn este. Lukács Tivadar, a csendőrtörzsőrmesterek egyik rokonszenves tagja hétfőn este 8 óra tájban kerékpáron igyekezett a városba a szőlőhegyről. A budai-uton a Töltényi fele hajlék táján egy bogár ütődött a szemébe s ezért egy pillanatra a kormányzó rudat eleresztette. Ugyanekkor egy kavics került a kerékpár alá, felbillent s Lukács oly szerencsétlenül vágódott az ország-utra, hogy jobb lábán a bokacsont eltört. Még az est folyamán Olaj-utcai lakásán gyógykezelés alá vétetett.

— **Nemzeti ellenállás.** Nagy érdekléssel adtak kézzel kézre e hó els én egy nyugtát a városnál, amelyet egyik hivatalnok nyújtott be. Az érdeklődés onnan származott, hogy a nyugtán nem volt bélyeg s a kiállító mindössze annyit tartott szükségesnek, hogy a bélyeg kipontozott helyére ezt a két szót írta: „Ex lex.“ A számvétség nem tudta mitlévő legyen, mert neki csak „szabályosan kiállított nyugtára“ szabad folyósítania a kifizetendő összegeket. Raadásul az esti posta hírt hozta, hogy a főváros egyik tanácsosa hasonló módon bélyegtelen nyugta alapján akarta fizetését felvenni, de a számvétség — a fent-

hivatkozott tilalomra való tekintettel — megtagadta annak tolyósítását. Vége az ötödik napon annyira tisztázódott a dolog, hogy a számvétség keszkek nyilatkozott a folyósításra, de követelte, hogy a benyújtó indokolja is nyugtája bélyegtelenségét. Ennek atyján K. E. nyugtájára a következőket írta rá: „A képv. sebház hazafias felhívása után csak lelkiismeretem parancsszavát követtem akkor, amikor édes hazánk ezer éves alkotmányának megrottásában a törvénytelen alapon álló bormányt meggátolni iparkodom, az állami adók levonása ellen pedig tiltakozom.“ Egyben kijelentette, hogy a bélyegilletékeket és adópénzeket letétbe fogja helyezni, s amint az „ex lex“ megszűnik, befizeti az adóhivatalba. Pénzét erre meg is kapta. Tette feltétlenül korrektt és hazafias s valószínűleg sokan fogják követni.

— **Névváltoztatás.** Bukács Béla helybeli illetőségű, székesfehérvári lakos, vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel Bácskai-ra változtatta.

— **Az új Duna-szivarka.** Csinos, elegáns külsővel mutatkozott be a magyar dohány kapacitások legújabb szülötte: a Duna. A nyolc és fél centiméter hosszúságú szivarka jelentős részét a négy és fél centiméteres szópóka képezi, melyet arany nyomással a magyar korona díszít. „M. k. Dohányjövődék -- Duna“ korrálással. Az új szivarka dohánya elég jó, füstje majdnem aroma nélkül s nem bántó. Érdekes, hogy a próbagyártások idején Tisza névre szánták az újszülöttet áruba, a Tisza-éra letűnt, a terv füstbe ment s így lett Tisza helyett Duna. A kevésbé gazdaságos Duna ára 2 fillér s valószínűleg a kezdő dohányosoknak lesz kedvence. Egyelőre csak a budapesti tözsdék útján bocsájtott forgalomba.

— **Az Iparos kör nyári mulatsága mulatsága.** A székesfehérvári Iparos kör 1905. évi július hó 16-án a Polgári Lövéde összes helyiségeiben saját pénztára javára tekeversenyt, nemzetközi ipar és képművelést, a világhírű Britis angol muzeum bemutatásával egybekötött zártkörű nyári táncmulatságot rendez. Kezdeté u. t. 4 órakor. Belépti-díj: személy-jegy 1 korona 20 fillér, család-jegy 2 kor. 40 fill. Jegyek előre válthatók: Balogh Ferenc fodrász-üzlet Nádor-utca, Gaál István fodrász-üzlet Nádor-utca, Kiss Mihály fodrász-üzlet Kossuth-utca, Hollósy Ferenc fodrász-üzlet Kossuth-utca, ifj. Jávorszky Ferenc fodrász-üzlet Budai-út, Tógl Lajos fertiszbó Kossuth-utca, Kovács Antal keresk. városházánál. Vednökök: gróf Zichy Jenő, Kempelen Imre. Elnökök: Gerő Jakab, Havranek Antal, Rauscher Béla, Say Ferenc. Aelnökök: ifj. Dittmar Károly, Kiss Antal, Lipp Agoston, Tremkó József. Bál bizottság elnöke: Szakolczay Lajos. Rendező bizottság elnöke: Balogh Ferenc. Titkár: Ungvári Béla. Főpénztárnok: Schneider Nándor. Jegyző: Szentes János. Pénztárnok: Körösy Gyula, Schwalm Viktor. Előadó: Stummer Károly Sztupa János. Az Iparos kör rendező bizottsága: Auerbach József, Balogh Ferenc, Bohn Atajos, Csucs István, Dittmar Károly Gams János, Gerlits József, Günsberger Károly, Hoffer Ferenc, Hollósy Ferenc, Jávorszky Ferenc, Kaufman Simon, Keller Sándor, Kiss Antal, Kolmann József, Körösy Gyula, Mikó József, Ney Géza, Nemes Pál, Nidermár Imre, Papp Károly, Polák Ármin, Ruzsberger Béla, Szakolczay Lajos, Szentes János, Smohay János, Ppitzer Vilmos, Stummer Károly, Telkes László, Tógl Lajos, Vályi Ferenc, Vida Ferenc, Vanka Ferenc, Vundele Sebő.

— **A szőlőhegy tolvajai.** Már községhez tartozó Felsődobos szőlőből évek óta lopkodták a karókat, anélkül, hogy a tettesek nyomára akadtak volna. Folyó évi március hónap s Wittner Florián móri lakos kárára 280 drb. szőlőkarót loptak el. A csendőrök sokáig kutattak a tolvajok után, míg végre a múlt hét folyamán kiderítették, hogy az elvesztett szőlőkarókat Gertner Sebestyén és sógora Petőcz Mihály dobozi lakosok lopták el és borért meg potom árért eladták a bakony-sárkányi lakosoknak. A szőlőkaró tolvajokat és orgazdákat feljelentették a móri kir. járásbírósnál.

**Jegyzéknyelék nagy választékban kaphatók Márkus Simon özvegye és fia épület és mulakatos cégnél Székesfehérvártól, Jókai-utca 16. sz.**

— **Törvényeszk.** Galgóczy Béla Pázmány közszégi tanács-tanynai uradalmából április havában cselédeje Tóth István, Segesdi György és Kopaszek János egy kocsiderek szinát loptak. Az ügy ki tudódott, amiért azután a három atyafi a helybeli kir. törvényeszk elő került. Tettükért f. hó 4 én mondott felelők itéletet a bíróság, a mely a következőkép alakult meg: Elnök: Keczan Izidor. Szavazóbírák: dr. Mader Ferenc, Siposs Sándor. Jegyző: Walner Jenő. Közvádó: Hrabovszky Aurél. A tárgyalás folyamán a lopás csak Tóth Istvánra volt rábizonyítható, míg Segesdi és Kopaszek bűnössége mellett semmi bizonyíték sem merült fel. A törvényeszk Tóth Istvánt 2 napi fogházra ítélte, míg két társát bizonyítékok hiányában felmentette. Az ítélet jogerős.

Kubik Károly facér fodrászsegéd ez év május havában bemászott Posztóczy Pál ménzelenpi főhadnagy lakásába és onnan 200 korona értékű ruhaneműt loptott el. A f. hó 4-én megtartott főtárgyaláson a tolvaj azzal vélekezett, hogy a lopást egy előtte ismeretlen fiatalember követte el, aki a holmikát értékesítés végett átadta neki. A védekezésben a bíróság nem igen hitt és azért Kubik Károlyt hat havi börtönrre ítélte. Az elítélt megnyugodott. A kir. ügyész sulyosbításért felebbezett.

— **Siófokot ismét felavatták.** Ismét egy vídám pofon bizonyítja, hogy Siófok (tavalyi néven Siófok) méltó maradt régi jó híréhez s mit rákentek a századok, időnkint egy-egy jól sikerült nyaklevessell lemossa a gyáladzatot. Elcsatant az első pofon s ezzel megnyitá a szezon a világfürdőben. A legújabb esetről hővetkez híradás van:

K. O. magánhivatalnok és R. H. becsüs a norvég detronizálás óta feszült viszonyban vannak egymással. Már a japán háború alatt is hadilábon állottak, mert míg a becsüs a derék sárga faj barátja volt, K. O., dacára Kisenevnek, mindig az Oroszoknak fogta pártját. Akkor még meg voltak valahogy, de mikor a norvég válság kitört, halálos ellenségek lettek, mert K. O. itt is a hatalom pártján állott, míg a becsüst megint csak a szabadság hősei, a norvégek felé vonzotta a szíve.

Tegnap egy asztalnál ültek Siófokon. Ez azonban nem azt jelenti, hogy kibékültek, hanem, hogy nem volt máshol hely. R. hevesen magyarázta, hogy a norvég és a magyarok küzdelme között milyen nagy a hasonlóság, a magánhivatalnok pedig állandóan szarkasztikus megjegyzéseket röpített az előadás közé. R-t nagyon bosszantotta a dolog s már egy félórja fojtogatta magában a haragot, mikor K. a következő megjegyzést tette:

„A koalíció nem a norvégekhez, hanem a norvégekhez hasonlítanak.“

E finom és felekezeti ízű hasonlatra csapott le R. H. tenyere K. O. arcára. A pincéri beavatkozás hűtődte le a szenvedelmeket a lovagiaságig, amely meg is vivotott. Valószínűleg kölcsönös kimagyarázásokkal, hogy vér ne folyjon szóval. Minő credémények, azt nem tudjuk. Elég tudnunk annyit, hogy Siófokon megnyitá a szezon.

— **FONTOS TUDNIVALÓ!** Szines és fekete sevrő és boxbörccipő és minden más egyéb lábbeliek jókarban tartásához: **leghírevesebb kremlék és börlakkok** a legolcsóbb árban kaphatók. — Fernolndt és Leonhard-féle világhírű cipőfény-mázak (suviks) Szarvasbőrfesték. — Orosz bőrkendőcs, mely a bőrt puhává, tartóssá és vízmentessé teszi. — Bőrapreúra nyeregszappan, börlakkok: lószerszámok, börröndök, kocsitetőbőrök és mindennemű bőrök fényesítéshez. — Kocsimosó és butorlőrölbőrök. — Kocsimosószivacsok. — Ruhadisquekre való bőrok minden színben. — Kaptafaműhelyünkben készítettünk kaptafákat, cipő és csizmaszámokat, melyek a lábbelieket szép formájukban megtartják. — Cipőfűzőkülönlegességek. — Legjobb denaturált spirítus illerje 52 fillér. — Matracokba és kocsilülékekbe való löször, áfrók és lengerifű eredeti gyári áron: Langráf Gábor és Fia gépész és bőrkészkedésében Székesfehérvártól, Jókai-utca 8. — Telefon száma 100. — Naponta postai szétküldés.

— **A cselédeány büne.** Katona Juli 15 éves csákvári leány Rédl Mór ottani kereskedőnél szolgált. A leányt gazdlája a napokban 200 koronával az ottani postahivatalba küldte, hogy az összeget

a postára tegye. Katona Juli minthogy másfél-órát maradt távol, amikor aztán hazatérve azt adta elő gazdájának, hogy a pénzt elveszítette. Az esetet bejelentették a csendőrségnél. Miután a dolognak az a színezete, hogy Katona Juli maga volt a tolvaj, a csendőrök a leányt előzetes letartóztatásba helyezték.

— **Beléndek mérgezés.** Horváth István és felesége Martonvásárhoz tartozó Csirip-pusztai lakosok a napokban künn dolgoztak a földeken, míg két apró gyermekük játékközben beléndek magot találtak és megették. A hazatérő szülők, teljesen eszméletlen állapotban, elkábultva találtak a két gyermeket és csakis a gyorsan alkalmazott orvosi segítségnek köszönhetik, hogy az apróságok életben maradtak. A szülők ellen vétkes gondatlanság miatt megindították az eljárást, ami nagyon helyes, mert őrjási azon gyermekek száma, akik évenként a szülők gondatlansága folytán veszítik el életüket.

## Bor eladás!

Kitűnő, tisztán kezelt, öreghegyi boraimat a t. közönség figyelmébe ajánlom.

Ujbor . . . . .	28 kr.
Óbor . . . . .	32 „
Vörösbor . . . . .	36 „

literes zárt palackban.

**Németh János,**  
Simor-utca (Buza-piac) 37. szám.

**Mit tegyen a tanító s nevelő,**  
hogy a népet s növendékeit a szeretetre és erkölcsi életre oly káros hatású szeszitalok tulságos élvezetéről leszoktassa?

Pályadíjertes mű. Ítá: **BAUMGÄRTNER JÁNOS** bicskeri tanító

*Jelje: Isten nagyobb dicső-egeire!*  
(Vége.)

### II. Az iskolában:

Itt érheti el a tanító a helyzet magaslatát! A vessző, amelyet nemesíteni, a pusztító feregtől megóvni kell, még hajlítható, a kedély, az ifjú szív még ment a szenvedélyektől, s veszületett, Istentől belejött hajlandóságánál fogva inkább a jó, nemes és szép iránt fogékony. A gyermekkorban szerzett fogalmak állandóbbak, s a szelid tanító intó szava az egész életet át visszhangzik az ember fülében!

Amde még az iskolában követendő eljárást is élesen tagolni kell. Mert nemde jól tudjuk, hogy a 6-ik évtől egészen a 12-ig az iskolában eltöltött idő korszakot képez az emberi életben, s joggal mondhatjuk, az életét kitűzésében, valamint az annak elérésére felhasználható eszközök megvalogatásában, döntő befolyással bír! Az I. és II. osztályok növendéke például még a mulatságos oldaláról tekintti és itéli meg a részeg ember botorkálását, míg a felső osztályok tanulóinál már nem ritkán az irigység is fejlődik, amiből hamar keletkezik a vagy és az elköltésig hasonló állapotba jutni minél előbb! Ritkán, sőt alig-alig tapasztalható a kifejtett józansággal járó módor! Ezekhez mérten az ellenszer is kell, hogy radikálisabb legyen a felső osztályokban. Alsó osztályban talán elég a tanító nyomatékos szava s pár erkölcsi mese, míg a magasabb osztályokban követendőket az alábbiakban sorolom fel! Megjegyezve, hogy a viszonyokhoz mérten ugyan ezeknek az alsóbbakbani alkalmazását sem tartom kizártnak! Mindenekelőtt szükségesnek tartom, hogy a tanító, óvatos és minél kiméletesebb puhatólást utján szerezzen arról tudomást, mely növendékek családjában terjedt el leginkább az alkoholizmus, s ezeket különös figyelemben tartva, vegye fel óvatosan a harcot!

Az iskolában használható fegyvereket három főosztályba osztom: u. m.

1. Parancs. 2. Elrettentés. 3. Megszégyenítés.

1. Parancs. Kevésbé megrögzött eseteknél használ. Például: Megtudom, hogy a gyermek

szülője vagy más hozzátartozója erősen él szesz italokkal. Négyeszmekőt meghagynom a növendéknek: „Te ezt nem fogod tenni!” S minden okadatolás nélkül hozzáteszem: „Mert nem szabad!” Itt közvetve a tanító tekintélye érvényesül!

2. **Elrettentés.** Specifikus eseteknél akkor alkalmazandó, amidőn az első parancs már a szokás hatalmával szemben erejét veszti! Különösen jó eszköz akkor, amidőn általánosságban, az egész osztály előtt akarom az alkoholizmus gyűlöletessé tenni! Eszközei:

a. **Erkölcös mesék, olvasmányok.** Minden néven nevezendő nevelői eljárás leghathatásabb eszköze. Olvasás, olvasmánytárgyalás alkalmával számtalan alkalom kínálkozik a gyermek fantáziájára hatni. Itt azonban ismét előtérbe lép az olvasmányok illetőleg a tankönyvek helyes megválasztásának oly fontos kérdése. Joggal elmondhatom, hogy rendelkezésre álló olvasókönyveink minél gyerebbben, avagy egyáltalán nem foglalkoznak e bűnnel, holott könnyebb kihasználhatóságánál fogva a thonia hálás volna, de meg a szükség is kívánja. Mily frapantsul lehetne kis történetekben rámutatni a szesz italok mértékellen elvezetésnek szükségképen következményei, a fizikai, a szellemi, a vagyoni romlásra. És e tekintetben határozott hiány mutatkozik. Áldásos lenne, ha a nagynevelőségű püspöki tan magas figyelemmel szerencsétlencélen kihozhatók lennének, s a rom. kath. iskolákban alkalmazandó tankönyvek elbírálására kiküldött bizottságot ennek megfelelőleg utasítaná. Talán pár e célú olvasmányra kitűzött pályadíj se maradna hatás nélkül.

b. **Megtörtént esetek emlékeztető idézése.** A valóság erejével hatnak. Előnk színekkel kell esetetelni a közmegevetést, amely az ily szerencsétlencét éri, az emberi méltósággal annyira ellenkező és föltűnőbb disztelen állapotot. Az undor mint szükségképeni eredmény jelentkezik.

c. **A tudomány szava.** A test és egészség-tan keretében mindazon testi és szellemi hátrányok megvilágítandók, amelyek a részegkedéssel velejárnak. Hivatkozzunk a képre, amit a részeg ember testi állapota nyújt, mutassunk rá a szellemi elomlásra azon fokára, amelyben ezen állatias szenvedély dönti az embert. Bizonyítsuk a táplalkozás és emésztés abnormalitását, és a szervezet teljes és tökéletes munkáját az alkohol hatása alatt. A nagyobb növendékeknek már leendő képességük ezeknek felfogására s beáll az iszony.

3. **A megszégyenítés.** A legsajnálatosabb és szomorúságunkra, éppen nem ritka esetekben alkalmazandó. Akkor ugyanis, amidőn azt tapasztaljuk, hogy maga a növendék is el az alkohollal. Szokás sok vidéken, hogy a gyermekek reggelentek, szelket kenyerén „csak pár csepp” pálinkát kapnak. Ha a dolog maradna ezen stádi-

umban, talán kisebb jelentőségű lenne, de a gyermek szervezete megszokja és kívánja az alkoholt, továbbá a gyermek köztudomás szerint különösen az élelmi és élvezeti cikkekekkel szemben szarkatérmezzel bír, rendes vagy tiltott uton előbb utóbb hozzáfér a pálinka üveghez. S akkor kész a veszedelem. Kényes, nagyon kényes ezen fegyver alkalmazása, nem is lehet azt szabályokhoz kötni, mindenkor az idő és alkalmazás mértékét! Attól függ az eredmény is. Részemről még tükör elé is állítanám a gyermeket s szemtől-szemben olvasnám le arcának eltorzult vonásairól, tagjainak félszeg használatáról a bűnt, s fedezném fel, mi oka az agyát ülő ködnek. Ezen eljárás alkalmazásáért talán szemrehányás is érheti a tanítót, de önelküismerete nem fogja vádolni! A cél szentesíti az eszközt, s kisebb rosszat mindig elkövethejtük, megakadályozandó a nagyobbat!!

Ezekben kísérletem meg vázolni a módokat, melyek által utját vágthatnók a romboló vesztnek, s amelyek alkalmazása, hiszem, eredménnyel járna.

Jól tudjuk, hogy az állam mint a társadalom csak úgy állhat fenn, csak akkor élhet Istennek tetsző módon, csak az esetben munkálhatja a közbót, ha alapját az erkölcs képezi!

De ha az állam önző célok szolgálatában áll, ha a társadalom feláldolom, a szenvedélyek extasisában muló élvezetek, gyönyörök, árnyak, különösen pedig a mindent rabul ejtő niammon, a pénz után futkos, szomorú volna, ha ki sem törődnek a fenyegető vor zedelemmel, ha ki sem próbálkoznék annak utjába állani!

Legyünk tehát mi azok! A katolikus tanítók oly jelszavakat írjak zászlajukra, amelyek Isten parancsaival, s a felebaráti szeretettel leginkább megegyeznek! Tudduk hozzá még ezt is és tőrekvésünkön Isten áldása leendő!

S te magyar társadalom!

Amely társadalom a tanítóval szemben csak követelményeket ismer, méltányosságot soha, amely társadalom a tanítóban csak páriát s nem bajnokot, nem a polgárosodás előharcosát látod, fol fogsz ébredni!

S fölébredve tapasztalni fogod, hogy ébrenlédet egy lenézett és lebecsült testület működésének eredménye, hogy amíg te aludtál, s álmokban vetkeztél, egy kis sereg, a magyar tanítók, s ezek között elősorban a magyar katolikus tanítók, önzetlenül fáradoztak a te jóvalaton, iparkodtak hibáidat javítani, vétkedet engesztelni! S ezen testület elnyerendi az elismerés palmaágát!

Fel tehát kartársak! Fel a küzdelemre! Teljesítsük önként vállalt kötelességünket Isten és embertársaink iránt, ha mindjárt mellette néhánha . . . koplalunk is!!!

## Üzlet átvétel!

Tisztelettel értesítem a m. t. vevőközönséget, hogy a Nádor-utca 2. szám alatt levő

„**Kék Csillag**“ áruház

— dusan felszerelt —

női divat- és vászon áru

raktárát mai napon átvettem és a jelenlegi helységben tovább fogom vezetni.

Aztlig is, míg az őszi időnyre raktáratom újonnan felszerelem, az elődeimtől átvett összes árucikkeket mélyen leszállított bámulatos olcsó árak mellett bocsájtom eladásra, hogy igen tisztelt vevőimnek soha többé nem kínálkozzon alkalmi vétellekkel kedveskedhessek.

Amidőn vállalatom szíves pártolását tisztelettel kérem biztosítom t. vevőimet, hogy bizalmukat szolid előzékeny kiszolgálásom által megnyerni föltörékvésem lesz.

Kiváló tisztelettel

„**KÉK CSILLAG**“ áruház  
**ROSENBERG J. IZIDOR.**

Ugyanott jó házból való fiu tanulóul felvétetik.